

Region Östergötland
Ank 2020 -02- 20
Dnr <i>SVN 2020-22</i>

Regionfullmäktige

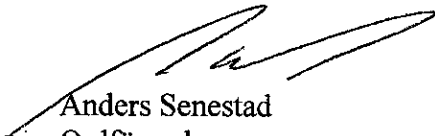
För beaktande till
Regionstyrelsen

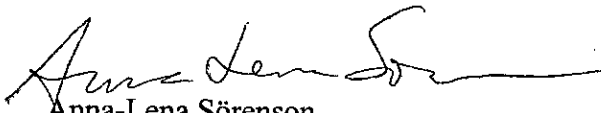
För kännedom till
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden
Regionutvecklingsnämnden
Patientnämnden
Samverkansnämnden för sydöstra
sjukvårdsregionen
samt i övrigt enligt bifogad sändlista

GRANSKNING GÄLLANDE SAMVERKAN MED LINKÖPINGS UNIVERSITET

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska om regionens samverkan med Linköpings universitet avseende den verksamhetsförlagda utbildningen är ändamålsenlig. Vår bedömning är att samverkan med LiU inte helt är ändamålsenlig. Revisorerna har beslutat att ställa sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

- Det finns dokumenterade avtal och överenskommelser med LiU. Dessa är tydliga och väl förankrade i båda organisationerna.
- System och rutiner för planeringen av den verksamhetsförlagda utbildningen har vissa brister. Det råder olika syn hos organisationerna kring processen gällande beställningen av VFU-platser. Vid flertalet tillfällen har merarbete krävts i slutskedet av planeringsprocessen.
- Uppföljningen av den verksamhetsförlagda utbildningen kan förbättras genom att möjliggöra nedbrytning av studentenkätens resultat på mer än aggregerad nivå. Regionstyrelsens och beredningen för personal och kompetensförsörjnings uppföljning kan bli mer strukturerad.
- Organisationen kring samverkan med LiU kan utvecklas genom en tydligare roll- och ansvarsfördelning i hela kedjan.

Anders Senestad
Ordförande

Anna-Lena Sörenson
Vice ordförande

Granskning av samverkan mellan Region Östergötland och Linköpings universitet

Februari 2020

Karin Jäderbrink, certifierad kommunal revisor

Ulrik Hellmark, revisionskonsult

Sofia Bengtsson, revisionskonsult

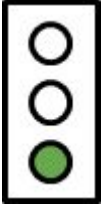
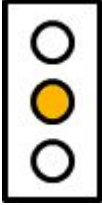
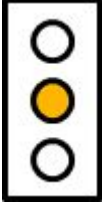
Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning	2
Inledning	3
Bakgrund	3
Statistik om VFU	5
Finns dokumenterade avtal och överenskommelser för samverkan med LiU gällande VFU?	6
Finns ändamålsenliga system och rutiner för planering, styrning och uppföljning inom VFU-området?	7
Finns en välutvecklad fungerande form och organisation för samverkan med LiU inom VFU-området?	10

Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av Region Östergötlands revisorer genomfört en granskning av samverkan mellan Region Östergötland och Linköpings Universitet gällande verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Revisionsobjekt är regionstyrelsen. Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2019 och syftar till att besvara revisionsfrågan: **Sker en ändamålsenlig samverkan med Linköpings universitet avseende verksamhetsförlagd utbildning?**

Utifrån genomförd granskning är vår revisionella bedömning att samverkan med Linköpings universitet avseende verksamhetsförlagd utbildning inte är helt ändamålsenlig. Bedömningen grundar sig mer specifikt på utfallet av delbedömningen av följande kontrollmål.

Kontrollmål	Bedömning	
Finns dokumenterade avtal och överenskommelser för samverkan med LiU gällande VFU?	Vi bedömer att det i allt väsentligt finns dokumenterade avtal och överenskommelser med LiU. Vi bedömer vidare att dessa är tydliga och väl förankrade i båda organisationerna.	
Finns ändamålsenliga system och rutiner för planering, styrning och uppföljning inom VFU-området?	Vi bedömer att system och rutiner för planering delvis är ändamålsenliga. Det finns olika syn hos båda parter avseende beställningen av VFU-platser. Planeringsprocessen har vid flera tillfällen krävt merarbete i slutskedet. Vi bedömer att system och rutiner för styrning i allt väsentligt är ändamålsenliga. Vi bedömer att system och rutiner för uppföljning delvis ändamålsenliga. Studentenkäten möjliggör inte uppföljning av VFU på produktionsenhetsnivå. Produktionsenheter och kliniker som tidigare hade goda rutiner kring uppföljningen har för närvarande inte det. Det finns ingen tydlig struktur för uppföljning till regionstyrelsen och beredningen för personal- och kompetensförsörjning.	
Finns en välutvecklad fungerande form och organisation för samverkan med LiU inom VFU-området?	Vi bedömer att organisationen för samverkan med LiU inom VFU-området delvis är välutvecklad och fungerande. Organisationen kring samverkan med LiU kan utvecklas genom en tydligare roll- och ansvarsfördelning i hela samverkansprocessen. En del kontakter sker informellt inom och mellan organisationerna, detta ses som en risk och kan påverka processen negativt. En stor del av processen anges vara personbunden i ganska hög grad. Vi ser det som positivt att ett förbättringsarbete pågår för att tydliggöra roller och ansvar avseende beställningsprocessen.	

Inledning

Bakgrund

Region Östergötland och Linköpings universitet (LiU) samverkar inom en rad grupperingar. Universitetssjukvårdsberedningens (USB) uppdrag är att på kort och lång sikt verka för att säkerställa kompetensförsörjning, infrastruktur, processer och resultat. Regionutvecklingsberedningen (RUB) ansvarar för att med utgångspunkt från det regionala utvecklingsprogrammet och universitetets strategi- och samverkanspolicy utveckla och prioritera gemensamma strategier för att förverkliga hållbar samhällsutveckling etc.

En av världens stora utmaningar är kompetensförsörjningen. Vårdens verksamheter har påtagliga problem med att rekrytera medarbetare samt behålla medarbetare och säkerställa kompetensutveckling. Socialstyrelsen visar att brister i bemanning och kompetens kan påverka risken för vårdskador.

I Strategisk plan med treårsbudget 2019-2021 framgår att verksamheten måste arbeta strukturerat och långsiktigt med sin kompetensförsörjning. Detta krävs för att klara en säker vård för medborgaren. Det framgår också behov av att fortsätta utveckla ett nära och konstruktivt samarbete inom sydöstra sjukvårdsregionen och med olika aktörer i utbildningssystemet.

Region Östergötland och Linköpings universitet har samarbetat sedan 1970-talet för att utveckla såväl läkar- och vårdutbildningarna. Region Östergötland har utöver det övergripande samverkansavtalet LINDA fler avtal med Linköpings universitet såsom ett regionalt ALF-avtal (RALF) och ramavtal för verksamhetsförlagd utbildning (VFU). I dessa framgår bland annat vilka utbildningar som innefattas av VFU och respektive organisations ansvarsområde.

Revisorerna har 2014 och 2016 granskat forskning och utveckling inom primär- och specialistvård. Inom personalområdet har granskningar skett gällande intern kontroll i bemannings- och rekryteringsprocessen, rätt använd kompetens samt förutsättningar för verksamhetschefer att ta ledningsansvar ur ett arbetsmiljöperspektiv.

Regionens revisorer har utifrån gjord riskbedömning och ovanstående bakgrund funnit det relevant att granska regionens samverkan med Linköpings universitet gällande verksamhetsförlagd utbildning. Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2019. Revisionsobjekt är regionstyrelsen.

Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att bedöma om regionen har en ändamålsenlig samverkan med Linköpings universitet gällande verksamhetsförlagd utbildning genom att besvara följande revisionsfråga:

- Sker en ändamålsenlig samverkan med Linköpings universitet avseende verksamhetsförlagd utbildning?

Revisionskriterier

Granskningen utgår ifrån följande revisionskriterier:

- Övergripande samarbetsavtal mellan Region Östergötland och Linköpings universitet
- Ramavtal VFU
- Regionalt avtal om läkarutbildning och forskning för Östergötland
- Regionstyrelsens verksamhetsplan 2019
- Regionstyrelsens årsbudget samt produktionsenheternas verksamhetsplaner 2019
- Strategisk plan med treårsbudget 2019-2021
- Reglemente för RS
- Årsredovisningar och delårsrapporter
- Regionens övriga interna riktlinjer och överenskommelser inom området (regionens utbildningsuppdrag, beställningsrutin och rollbeskrivning med mera)

Kontrollmål

Den samlade bedömningen av revisionsfrågan baseras på delbedömningen av följande kontrollmål:

- Finns dokumenterade avtal och överenskommelser för samverkan med LiU gällande VFU?
- Finns ändamålsenliga system och rutiner för planering, styrning och uppföljning inom VFU-området?
- Finns en välutvecklad fungerande form och organisation för samverkan med LiU inom VFU-området?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till samverkan mellan Region Östergötland och Linköpings universitet gällande verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för professioner inom hälso- och sjukvårdsområdet 2019. Urval av tre sjukvårdande produktionsenheter har gjorts utifrån utfall av fördelning av VFU-platser i form av placerade veckor 2018 och 2019. Urvalet har bestått av Sinnescentrum (SC), Hjärt- och medicincentrum (HMC) och Närsjukvården i östra Östergötland (NSÖ).

Metod

Metoden för granskningen har bestått av genomgång av relevanta styrande dokument, gjorda uppföljningar, enkäter och överenskommelser.

Intervjuer har genomförts med tjänstepersoner i ledningsstaben, företrädare för Kompetensrådet och dess arbetsgrupper, samordnare av VFU-platser från Region Östergötland och LiU samt kliniska adjunkter och beställningsmottagare på utvalda produktionsenheter. Intervjuer har också genomförts med företrädare för Ledningskommittén LiU och Region Östergötland, Universitetssjukvårdsberedningen (USB) samt med presidiet för regionstyrelsens beredning för personal- och kompetensförsörjning.

Två förtroendevalda revisorer har följt granskningen: Torbjörn Pettersson och Lars-Olof Johansson.

Samtliga intervjuade har getts möjlighet att faktagranska rapporten.

Statistik om VFU

Kvantiteten av VFU inom hälso- och sjukvårdsområdet kan mätas på olika sätt. Nedan framgår två olika mått: antal erbjudna platser samt antal placerade veckor.

Tabell 1: Antal erbjudna platser per produktionsenhet 2018-2019

Tabell 2: Antal placerade veckor per produktionsenhet 2018-2019

Produktionsenhet	Summa	Produktionsenhet	Summa
NSC (Närsjukvården i centrala Östergötland)	1517	SC	2264.5
HMC (Hjärt- och medicincentrum)	1451	HMC	1751
CKOC (Centrum för kirurgi, ortopedi och cancervård)	1107	NSÖ	1741.5
SC (Sinnescentrum)	1074	CKOC	1737
DC (Diagnostikcentrum)	970	BKC	1677.5
NSÖ (Närsjukvården i östra Östergötland)	936	NSC	1328.5
BKC (Barn- och kvinnocentrum)	739	NSV	1280
NSV (Närsjukvården i västra Östergötland)	664	PVC	1002
PVC (Primärvårdscentrum)	353	DC	711
NiF (Närsjukvården i Finspång)	149	NiF	324.5
Summa	8960	Summa	13817.5

Notering: Data erhållen från regionens VFU-kansli oktober 2019. Tabellen visar antal platser per produktionsenhet som regionen förbinder sig att erbjuda till LiU för vt-18, ht-18, vt-19 samt ht-19 för LiU Medicinska fakulteten och samtliga utbildningsprogram. Data utelämnad för externa VFU-placeringar hos privata vårdgivare.

Notering: Data hämtad från databasen Klinisk Praktikplacering i Region Östergötland (KLIPP) oktober 2019. Tabellen visar antal placerade veckor per produktionsenhet för vt-18, ht-18, vt-19 samt ht-19 för LiU Medicinska fakulteten och samtliga utbildningsprogram exklusive läkarprogrammet. Data utelämnad för externa VFU-placeringar hos privata vårdgivare.

Tabell 1 visar antal erbjudna VFU-platser per produktionsenhet under 2018 och 2019. Tabellen omfattar utbildningsprogrammen inom hälso- och sjukvårdsområdet. Detta motsvarar regionens utbud avseende VFU 2018-2019. Produktionsenheterna Närsjukvården i centrala Östergötland, Hjärt- och medicincentrum samt Centrum för kirurgi-, ortopedi- och cancervård erbjuder flest platser. Antalet erbjudna platser visar inte mängden VFU eftersom placeringarnas omfattning skiljer sig åt.

Tabell 2 visar antal placerade VFU-veckor per produktionsenhet under 2018 och 2019. Tabellen omfattar utbildningsprogrammen inom hälso- och sjukvårdsområdet, exklusive läkarprogrammet. Att läkarprogrammets placerade veckor är exkluderade beror på att dessa inte finns med i databasen KLIPP. Produktionsenheterna Sinnescentrum, Hjärt- och medicincentrum samt Närsjukvården i östra Östergötland har haft flest VFU-veckor placerade hos sig under perioden. Dessa tre är utvalda i granskningen.

Iakttagelser och bedömningar

Finns dokumenterade avtal och överenskommelser för samverkan med LiU gällande VFU?

Iakttagelser

Det finns ett övergripande samarbetsavtal från 2016-12-07 mellan regionen och LiU, **LINDA**. Avtalet är av övergripande karaktär och berör hur parterna avser samordna den verksamhet som är av ömsesidig betydelse för utvecklingen av både hälso- och sjukvård samt övrigt regionalt utvecklingsarbete.

För VFU inom hälso- och sjukvårdsområdet finns två huvudsakliga avtal mellan organisationerna: Regionalt avtal om läkarutbildning och forskning för Östergötland (RALF) och ramavtal för verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

RALF reglerar regionens respektive LiUs uppdrag samt formerna för samverkan. Avtalet tecknades mellan förutvarande Landstinget i Östergötland och LiU 2014-09-11. Avtalet innehåller angivelser kring utbildningsuppdraget. Regionen ska tillhandahålla enheter inom hälso- och sjukvården som medverkar i VFU för de studerandes lärande och träning. Dessutom ska regionen tillhandahålla nödvändiga resurser för uppdraget såsom personal, handledare och lokaler. Universitetet ansvarar för utbildning av handledare. Universitetet ska vidare återkoppla studentomdömen om VFU-placeringen.

Det **ramavtal för VFU** som slutits mellan Medicinska fakulteten LiU och regionen syftar till att reglera formerna för samarbetet på övergripande nivå. Av ramavtalet framgår bland annat vilka utbildningsprogram som omfattas samt parternas ansvar. Utvärderingen av VFU är LiUs ansvar, resultatet ska vidare göras tillgängligt för verksamheterna inom regionen samt för samverkansforumet Kompetensrådet. Regionens ansvarsområde innefattar planering och genomförandet av VFU i enlighet med universitetets kursplaner.

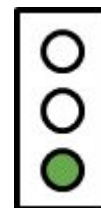
Det ramavtal för VFU som initialt erhöles i granskningen innefattade två bilagor innehållande utbud och efterfrågan på VFU-platser per program samt kvalitetskriterier. Vid intervju framkom att bilaga 2 kvalitetskriterier har integrerats i avtalet. Avtalet har under granskningen reviderats.

Det finns en överenskommen **beställningsrutin**¹ framarbetad av företrädare för regionens VFU-kansli samt av VFU-samordnare för Medicinska fakulteten på LiU. Av intervjuer framgår att överenskommelsen utgör ett av de mest styrande dokumenten för planeringen av VFU. I beställningsrutinen framgår vilket ansvar regionen respektive LiU har samt vilka datum som parterna har att förhålla sig till i beställningsprocessen. Under granskningen har beställningsrutinen reviderats i syfte att förtydliga beskrivningen av rollerna. De intervjuade beskriver att revideringen är ett resultat av diskussion i Kompetensrådet under våren 2019. Den reviderade versionen innefattar specifika datum för inventeringen av VFU-platser.

¹ Beställningsrutin för VFU- och fältstudieplatser för vårdprogrammen inom Medicinska fakulteten, Linköpings universitet. 2012-04-04, rev 2018-01-31, rev 2019-01-03, rev 2019-11-27

Bedömning

Vi bedömer att det i **allt väsentligt** finns dokumenterade avtal och överenskommelser med LiU. Vi bedömer vidare att dessa är tydliga och väl förankrade i båda organisationerna.

Finns ändamålsenliga system och rutiner för planering, styrning och uppföljning inom VFU-området?

lakttagelser

Planering

Diagram 1: Planeringsprocessen

Diagrammet ovan visar planeringsprocessen för VFU inom hälso- och sjukvårdsområdet. Planeringen styrs av beställningsrutinen tillsammans med dokumentet Beskrivning av roller i beställningsprocessen av VFU mellan Region Östergötland och Medicinska fakulteten (rollbeskrivning som nyligen utarbetats). Regionen gör en inventering av platser för kommande läsår. Denna görs på produktionsenhetsnivå av klinisk adjunkt i dialog med vårdenhetschefer och huvudhandledare. Inventeringen utmynnar i regionens utbud av VFU-platser som förmedlas till LiU i januari varje år.

LiU inkommer därefter med sin beställning av antalet VFU-platser utifrån identifierat behov. Intervjuade anger att beställningsdatumen till del är problematiska eftersom universitet inte med säkerhet vet det exakta antalet platser förrän efter dessa datum. Detta resulterar därför oftast i en kompletterande beställning från LiU.

Databasen Klinisk Praktikplacering i Region Östergötland (KLiPP) är det verktyg som används i planeringsprocessen av företrädare för både LiU och regionen samt av studenter. LiU registrerar sin beställning i KLiPP och den slutliga fördelningen av platserna presenteras där. I intervjuer uppges att tillgänglig version av KLiPP är utdaterad samt saknar funktioner som skulle underlätta planering och analys av VFU. Exempelvis saknas möjligheten till sammanställd statistik av VFU-platser, vilket istället måste göras manuellt. Intervjuade anger att läkarprogrammets platser inte omfattas i systemet, vilket försvårar planeringen av VFU. Enligt uppgift har läkarprogrammet dubbla läroplaner till följd av att utbildningen görs om. Ett inträde i KLiPP är just nu inte aktuellt, planeringen görs manuellt. Vidare anges att det finns planer att uppdatera KLiPP till en nyare version, alternativt till ett annat digitalt planeringsverktyg.

Det största problemet i planeringsprocessen anges vara fastställandet av antalet VFU-platser. Företrädare för regionen framför att den inventering av platser som görs av dem inte är styrande för hur många platser som sedan beställs av LiU. Vanligtvis beställs fler platser än vad regionen enligt inventering har kapacitet till vilket medför problem i att hitta VFU-platser till alla studenter. LiUs problematik utgörs däremot av att det dröjer innan vetskapen exempelvis finns om en student ska komma tillbaka från ett studieuppehåll eller klarar en spärrtenta. Studenter som tagit uppehåll kan av olika anledningar ändå vara garanterade en VFU-plats. Några intervjuade från båda organisationerna anger att regionens inventering är underskattad mot vad organisationen faktiskt kan erbjuda. Det anges att regionen klarar av att ta emot fler platser än den ursprungliga inventeringen påvisar. Samtidigt beskrivs att utbildningsuppdraget innefattande VFU inte alltid är högt prioriterat på kliniknivå.

VFU-kansliet uppger att studenter hittills erhållit plats men att det krävs merarbete och sökande av fler placeringar nära inpå starten av VFU. Planeringsprocessen beskrivs som ryckig och med en avsaknad av stabilitet av de intervjuade ute i verksamheten. Kliniska adjunkter berättar att planeringsprocessen upplevs som stressig, både för dem själva och av vårdenhetschefer. Det framkommer även i intervjuer att produktionsenheterna har fått förfrågningar om att ta emot fler studenter trots att kapacitet till detta saknats, till exempel då det funnits för få utbildade handledare.

Tabell 3: Beställningar och utfall 2017-2018

Enligt avtal RÖ	Beställda platser LiU	Erbjudna platser RÖ	Nyttjade platser LiU	Platser enl avtal vs beställda platser	Beställda vs nyttjade platser	RÖs erbjudna platser vs antalet enl avtal
5209	5678	5453	4672	-469	1006	244

Notering: Data erhållen från regionens VFU-kansli oktober 2019. Tabellen visar en sammanställning av VFU-platser över planeringsprocessen, för vt 2017, ht 2017, vt 2018 samt ht 2018 för utbildningssamordnaren LiU Medicinska fakulteten och samtliga utbildningsprogram. Tabellens högra del visar utvalda nyckeltal.

I ovanstående tabell åskådliggörs planeringsprocessens utfall för 2017-2018. I tabellen framgår antalet platser regionen förbundit sig att erbjuda enligt ramavtalet (Bilaga 1). Över perioden har LiU totalt beställt 469 fler platser än vad regionen erbjudit enligt avtalet. Efter beställningen har regionen frambringat fler platser än vad de först åtagit sig att tillhandahålla, totalt 244 stycken. De platser som i slutändan nyttjats av LiU har över perioden varit 1006 färre än deras beställning.

Styrning

Regionstyrelsens styrning sker genom gällande avtal och överenskommelser. Vi har granskat styrelsens verksamhetsplaner, delårsrapporter samt årsredovisning under de senaste åren. Av verksamhetsplanen framgår att regionstyrelsen har ett mål relaterat till utbildning och kompetensförsörjning samt ett mål inom forskning och innovation som är relevant för samverkan med LiU och utbildningsuppdraget. I verksamhetsplanen 2019 finns exempelvis framgångsfaktorn "en arbetsgivare som är attraktiv" för vilken det beskrivs att Region Östergötland ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare där många vill arbeta, studera och forska. Det finns inga mätbara mål kopplade till utbildningsuppdraget eller VFU, däremot beskrivs angelägenheten att fortsätta utveckla ett nära och konstruktivt samarbete med olika aktörer i utbildningssystemet.

Universitetssjukvårdsberedningen (USB) har tagit fram en strategi som innefattar klinisk forskning och utbildning för universitetssjukvården i Sydöstra sjukvårdsregionen där LiU

ingår som lärosäte. I denna USB-strategi² finns en målbild för 2025 för den kliniska utbildningen. Denna innefattar en inkluderande kultur där studenten ses som en kollega. Vidare anges att en åtgärd för att uppnå denna målbild är att lyfta goda exempel inom klinisk handledning.

Kompetensrådet är det beredande organet till USB och ett gemensamt forum för regionen och LiUs Medicinska fakultet. I rådet finns båda sidor representerade av ledamöter. En av uppgifterna är att ha en övergripande funktion vad gäller samordning av information och förankring av beslut. Den tidigare nämnda beställningsrutinen, rollbeskrivningen samt uppdragsbeskrivningar för kliniska adjunkter och beställningsmottagare har arbetats fram i Kompetensrådet.

Regionens utbildningsuppdrag³ beskrivs i intervjuer som ett av de mest styrande dokumenten av VFU. Dokumentets syftar till att tydliggöra regionens utbildningsuppdrag avseende VFU inom främst medicin- och vårdutbildningar. Av utbildningsuppdraget följer att VFU-placeringar hanteras via avtal med respektive lärosäte enligt beställar-utförarmodell där regionen är utförare. Beställarorganisationen består av huvudhandledare, VFU-ansvariga läkare samt chefer på enhetsnivå, beställningsmottagare på produktionsenhetsnivå samt ett VFU-kansli på regionövergripande nivå. Till detta tillkommer funktioner såsom kliniska adjunkter för vårdprogrammen och VFU-samordnare för läkarprogrammet. Regionens VFU-kansli är den centralt sammanhållande organisationen.

Kliniska adjunkter och beställningsmottagare styrs av uppdragsbeskrivningar. På varje produktionsenhet finns en klinisk adjunkt med ansvar för planering och genomförande av VFU samt en beställningsmottagare. På vissa produktionsenheter är dessa ålagda samma tjänsteperson. Uppdragsgivarskapet för klinisk adjunkt är delat mellan regionen och LiU.

VFU-ansvariga läkare och huvudhandledare har även uppdragsbeskrivningar.

Uppföljning

Regionstyrelsen följer upp mål kopplade till kompetensförsörjning samt klinisk forskning och utveckling i delårsrapport och årsredovisning under de senaste åren. I dessa berörs inte utbildningsuppdraget specifikt.

I intervjuer med företrädare för USB och regionstyrelsens beredning för personal- och kompetensförsörjning framgår att VFU-frågor vanligen inte behandlas separat, utan som del av kompetensförsörjningens bredare perspektiv. Företrädare för beredningen uppger att det i arbetsbeskrivningen för 2020 framgår att kvalitet och studenternas upplevelse av VFU ska följas. I Ledningkommittén, som USB är beredande organ till, uppges av intervjuade att kompetensförsörjningen vanligtvis behandlas ur ett bredare perspektiv än specifikt för VFU.

Enligt utbildningsuppdraget ska produktions- och kvalitetsutfall sammanställas i ett årligt utbildningsbokslut. Enligt uppgift saknas detta. Det framgår vidare att utbildningsuppdraget ska formuleras som ett produktionsmål inom varje sjukvårdande verksamhet. Vår granskning av verksamhetsplanerna inom utvalda produktionsenheter visar att samtliga inkluderar utbildningsuppdraget och studenternas upplevelse av VFU.

² Mål och strategier för universitetssjukvården i Sydöstra sjukvårdsregionen, 2019-01-30

³ Region Östergötlands utbildningsuppdrag studenter "Dagens student är morgondagens kollega", Dok-nr 09528, giltig fr o m 2017-06-29

Två av de tre produktionsenheterna har resultatmål kopplade till utfallet i studentenkäten.

Uppföljning av VFU görs i Kompetensrådet där beställningar och utfall följs upp terminsvis. I intervjuer framhålls att rådet skulle behöva arbeta mer strukturerat med analys och uppföljning.

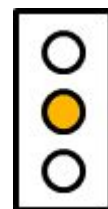
Det huvudsakliga verktyget för uppföljning av VFU är studentenkäten. Sedan hösten 2018 kallas denna för Evaluate och ägs av LiU. Det följer av RALF-avtalet att LiU ska återkoppla studentomdömen om VFU-placeringar. Vidare framkommer att utvärderingen av VFU är LiUs ansvar och att resultatet ska göras tillgängligt för verksamheterna inom regionen samt i Kompetensrådet. Tidigare har studentenkäten ägts av regionen och LiU i omgångar. I intervjuer framkommer att Evaluate ej fungerat ändamålsenligt sedan den infördes då resultatet av enkäten endast förmedlas till regionen på helhetsnivå. Intervjuade inom båda organisationerna anger att detta är ett problem för uppföljningen och att de arbetar med att lösa det. I tidigare versioner av enkäten kunde resultaten ses på produktionsenhets- och kliniknivå. I intervjuer beskriver flera kliniska adjunkter att de tidigare haft en god rutin kring uppföljning av resultatet av studentenkäten tillsammans med huvudhandledarna. De har dock inte kunnat göra denna uppföljning sedan enkäten byttes ut. Några produktionsenheter har därför genomfört egna studentenkäter parallellt med den från LiU.

Bedömning

Vi bedömer att system och rutiner för planering **delvis** är ändamålsenliga. Det finns olika syn hos båda parter avseende beställningen av VFU-platser. Planeringsprocessen har vid flera tillfällen krävt merarbete i slutskedet.

Vi bedömer att system och rutiner för styrning **i allt väsentligt** är ändamålsenliga.

Vi bedömer att system och rutiner för uppföljning **delvis** ändamålsenliga. Studentenkäten möjliggör inte uppföljning av VFU på produktionsenhetsnivå. Produktionsenheter och kliniker som tidigare hade goda rutiner kring uppföljningen har för närvarande inte det. Det finns ingen tydlig struktur för uppföljning till regionstyrelsen och beredningen för personal- och kompetensförsörjning.

Finns en välutvecklad fungerande form och organisation för samverkan med LiU inom VFU-området?

lakttagelser

Organisationen för samverkan med LiU inom VFU-området koncentreras kring tre instanser: Ledningskommittén, Universitetssjukvårdsberedningen (USB) samt Kompetensrådet. USB är beredande organ till Ledningskommittén och Kompetensrådet är detsamma till USB. Därutöver finns regionstyrelsens beredning för personal- och kompetensfrågor. Vi har åskådliggjort dessa organ i diagrammet nedan.

Diagram 2: Organisation

Enligt samverkansavtalet LINDA består Ledningskommittén av ledningarna för regionen respektive LiU som träffas fyra gånger per år. I intervjuer bekräftas att dessa möten ägt rum under 2019. Vidare anges i LINDA att USB behandlar frågor rörande bland annat kompetensförsörjning. I intervju med företrädare för USB framkommer att organet vanligtvis behandlar kompetensförsörjning i ett bredare perspektiv samt utifrån forskningsområdet. Den decentraliserade läkarutbildningen har behandlats.

Regionstyrelsens beredning för personal och kompetensförsörjning har till uppgift att följa regionens arbete kring hur personalfrågor i den egna verksamheten bedrivs samt hur kompetensförsörjningen säkerställs. I intervjuer med företrädare för beredningen uppges att VFU-frågor vanligen inte behandlas separat, utan som del av kompetensförsörjningen generellt.

Enligt ramavtalet för VFU utgör Kompetensrådet det huvudsakliga samverkansforumet mellan regionen och LiU inom VFU-området. I intervjuer ges bilden av att Kompetensrådet är det enda operativa samverkansorganet rörande VFU. Kompetensrådets roll innefattar enligt ramavtalet att föra en systematisk dialog om utbildningsutbudet relaterat till de program som avtalet omfattar samt att genomföra kontinuerlig uppföljning av VFU. Kompetensrådet har två möten per termin (ett ordinarie och ett så kallat utvecklingsmöte). Däremellan sker arbete i tre arbetsgrupper inom regionen för grundutbildning, barnmorske- och specialistsjuksköterskeprogrammet samt läkarprogrammet.

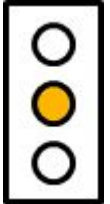
Några av de intervjuade beskriver att en del kontakter mellan organisationerna sker informellt. Denna bild stärks ytterligare av intervjuade som betonar att samverkan mellan organisationerna tidigare bestått av en betydande del informella kontakter. Framförallt anses att roller och ansvarsområden kan tydliggöras i den samverkan som sker med universitet. Intervjuade anger att förbättringsområden identifierats. Bland annat har beställningsrutinen uppdaterats och rollbeskrivning skapats i Kompetensrådet till följd av detta, vilket har skett under granskningens gång.

VFU-kansliet inom Region Östergötland har i uppdrag att vara länken mellan regionens verksamheter och VFU-samordnare på LiU. Kansliet består av två VFU-studierektorer (en för läkarprogrammet och en för vårdprogrammen), en samordnare samt en objektspecialist för KliPP. Av intervjuer med VFU-kansliet anges att målsättningen är att vara "en väg in", frågor som rör VFU ska således kanaliseras därigenom. Intervjuade i båda organisationerna framför att kontakten med kansliet överlag fungerar väl. Många

rutiner i arbetet med VFU anges i intervjuer vara informella. Vidare anges en risk att processen för närvarande är personbunden i ganska hög grad.

Bedömning

Vi bedömer att organisationen för samverkan med LiU inom VFU-området **delvis** är välutvecklad och fungerande. Organisationen kring samverkan med LiU kan utvecklas genom en tydligare roll- och ansvarsfördelning i hela samverkansprocessen. En del kontakter sker informellt inom och mellan organisationerna, detta ses som en risk och kan påverka processen negativt. En stor del av processen anges vara personbunden i ganska hög grad. Vi ser det som positivt att ett förbättringsarbete pågår för att tydliggöra roller och ansvar avseende beställningsprocessen.

SÄNDLISTA

Revisionskrivelse

Granskning av samverkan mellan Region Östergötland och Linköpings universitet

Regionfullmäktige
Regionfullmäktiges presidium (1 ex till varje ledamot i RF:s presidium)
Regionstyrelsen (1 arkivex i pappersform)
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionutvecklingsnämnden
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden
Patientnämnden
Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen

Gruppledarna för: (endast e-post)

Socialdemokraterna
Liberalerna
Centerpartiet
Moderaterna
Vänsterpartiet
Kristdemokraterna
Miljöpartiet
Sverigedemokraterna

Regionens ledningsgrupp och ledningsstab: (endast e-post)

Regiondirektör
Ekonomidirektör
Regionutvecklingsdirektör
Redovisnings- och finanschef
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Utvecklingschef/chefläkare
Vårddirektörer
HR-direktör
Forskningsdirektör
Kommunikationsdirektör
Regionsekreterare
Registrator

Produktionsenhetscheferna för: (endast e-post)Sjukvård

Närsjukvården i centrala Östergötland

Närsjukvården i västra Östergötland

Närsjukvården i östra Östergötland

Närsjukvården i Finspång

Hjärt- och medicincentrum

Diagnostikcentrum

Barn- och kvinnocentrum

Centrum för kirurgi, ortopedi och cancervård

Sinnescentrum

Primärvårdscentrum

Tandvård

Folktandvården i Östergötland

Utbildning

Lunnevads folkhögskola

Naturbruksgymnasiet i Östergötland

Övrig verksamhet

Centrum för verksamhetsstöd och utveckling

Katastrofmedicinskt centrum